

Decyzja
Prezydium KK

nr 118/26

ws. opinii o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń
społecznych (Konfederacja)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Konfederacja).

Opiniowany projekt dotyczy problemu zakresu ochrony ubezpieczeniowej przysługującej po osiągnięciu przez ubezpieczonego wieku emerytalnego. W aktualnym stanie prawnym osoba, która osiągnęła wiek emerytalny nie ma prawnych możliwości nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy ani jej pobierania. Wprowadzając to rozwiązanie ustawodawca nie zmodyfikował zakresu obowiązku ubezpieczeń społecznych ciążącego na osobach mających ustalone prawo do emerytury, które pracują w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej albo są członkami spółdzielni lub rad nadzorczych. Zgodnie z art. 9 ust. 4-4b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegają one obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom rentowym przez emerytów będących pracownikami, zleceniobiorcami, członkami spółdzielni lub członkami rad nadzorczych może budzić wątpliwości z punktu widzenia założeń systemu ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczenia społeczne chronią osoby ubezpieczone przed ryzykami przyszłymi i niepewnymi. Ponadto są one oparte na zasadzie wzajemności. Świadczeniami wzajemnymi w stosunku ubezpieczeń społecznych są składka oraz ochrona ubezpieczeniowa. Składka stanowi cenę objęcia ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową. Z chwilą osiągnięcia wieku emerytalnego zakres ochrony ubezpieczeniowej przysługującej z tytułu podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu rentowemu ulega zawężeniu. Ubezpieczenie rentowe przestaje gwarantować pracującym emerytom prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Nadal aktualna jest jednak ochrona gwarantowana przez ubezpieczenie rentowe członkom rodzin pracujących emerytów na wypadek ich śmierci. Z funduszu rentowego finansowane są bowiem renty rodzinne oraz zasiłki pogrzebowe

przysługujące członkom rodziny w razie śmierci pracującego emeryta. Prawo to przysługuje jednak również w razie śmierci w okresie pobierania świadczenia emerytalnego a zatem niezależnie od tego czy zmarły podlegał ubezpieczeniu rentowemu w okresie pobierania emerytury.

Zdaniem Prezydium KK opiniowany projekt nie rozwiązuje problemu ograniczonego zakresu (według niektórych braku) ochrony ubezpieczeniowej związanej z podleganiem obowiązkowym ubezpieczeniom rentowym przez osoby, które po osiągnięciu wieku emerytalnego są pracownikami, zleceniobiorcami, członkami spółdzielni rolniczych lub członkami rad nadzorczych. Utrzymuje obowiązek ubezpieczenia rentowego tych osób oraz obowiązek opłacania składki na ich ubezpieczenie rentowe w niezmienionej wysokości 8 % podstawy wymiaru. Nie zmienia dotychczasowej wysokości części składki na ubezpieczenie rentowe finansowanej przez płatników (6,5 % podstawy wymiaru). Przewiduje jedynie, że pozostała część składki (1,5 % podstawy wymiaru) finansowana będzie nie przez samych ubezpieczonych lecz z budżetu państwa.

W warunkach dynamicznych przeobrażeń zachodzących na rynku pracy będących konsekwencją niekorzystnych zmian demograficznych dotyczących polskie społeczeństwo należałoby oczekiwać odważniejszych propozycji legislacyjnych, które wykorzystają zmiany w obszarze regulacji prawnej obowiązku ubezpieczeń rentowych pracujących emerytów oraz obowiązku opłacania przez nich składki na to ubezpieczenie do stworzenia zachęt skierowanych zarówno do emerytów, jak i pracodawców zmierzających do aktywizacji zawodowej tej grupy społecznej. Taki charakter mają np. propozycje skierowania przynajmniej części dotychczasowej składki na ubezpieczenie rentowe opłacanej za pracujących emerytów do funduszu emerytalnego i jej ewidencjonowania na kontach ubezpieczonych w ZUS.

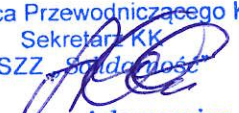
W opinii Prezydium KK wprowadzenie tego rozwiązania wpłynęłoby pozytywnie na wysokość przyszłych świadczeń emerytalnych pracujących emerytów, poprawiłoby ich sytuację materialną a także stwarzałoby zachęty ekonomiczne do podejmowania aktywności zarobkowej po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Z powyższych względów opiniowany projekt Prezydium KK ocenia negatywnie.

Gdańsk, 21 października 2026 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz